

Workshop Asociace – 2014

Urbanistická koncepce a kompozice v územním plánu

Workshop se uskutečnil v pátek 31.1.2014 na Fakultě stavební ČVUT v Praze.

Zaměření workshopu

- představení textu „Urbanistická koncepce a kompozice v územním plánu“;
- prezentaci stanovisek účastníků workshopu k tomuto textu a příkladů vhodného vyjádření urbanistické koncepce a kompozice v ÚP konkrétního sídla;
- diskuse k prezentovaným příspěvkům;

Cíl workshopu

Cílem je především výměna názorů a zkušeností pořizovatelů a zpracovatelů ÚP s obsahem a formou vyjádření urbanistické koncepce a kompozice v územním plánu. Prezentované příspěvky a výsledky navazující diskuse využít pro doplnění a upřesnění doporučeného obsahu příslušných částí územního plánu.

Příprava a účastníci

Přípravou workshopu pověřilo Předsednictvo Asociace J. Mužíka, I. Vorla, P. Vávru a Z. Hrochovou. Dále rozhodlo, že workshop bude určen především členům Asociace a jednání proběhne pouze v jedné skupině s počtem účastníků max. 45 osob.

Na workshop se přihlásilo celkem 43 osob. Šest z nich projevilo zájem vystoupit s připravenou prezentací na konkrétní téma. Zaměření přihlášených prezentací usnadnilo obsahovou i časovou přípravu programu. Dopolední část byla věnována prezentaci připravených příspěvků a odpolední část pak přihlášeným diskusním příspěvkům a volné diskusi.

Obsah jednání

Jednání zahájil a dále řídil Ing. arch. Petr Durdík, předseda Asociace. Za omluveného Ing. Tomáše Sklenáře v úvodu vystoupila Ing. arch. Lucie Poláková, která připomenula důvody, které vedly MMR k objednání podkladu ***Doporučený obsah kapitoly „Urbanistická koncepce a kompozice“ v textové části územního plánu a způsob vyjádření a zobrazení této koncepce v grafické části územního plánu.***

V úvodu jednání seznámil Ing. arch. Jan Mužík účastníky s přístupem Předsednictva Asociace k zadanému úkolu, jeho pojetím a postupem při jeho zpracování. Materiál odevzdaný koncem listopadu 2013 MMR, byl účastníkům workshopu předem rozeslán.

Připravené prezentace, diskusní příspěvky obsahovaly jak praktické příklady tvorby a následného vyjádření urbanistické koncepce v územních plánech, tak upozornily na řadu otázek současné praxe, ale také možnosti odstranění nedostatků při její přípravě, tvorbě, prosazování a dodržování. K materiálu „Urbanistická koncepce a kompozice v územním plánu“ nezazněly v průběhu workshopu, až na jednu výjimku, žádné připomínky.

Z diskusních příspěvků prezentovaných na jednání lze odvodit tyto závěry:

- **Urbanistická koncepce**, jejíž součástí je také urbanistická kompozice je základem urbanistické tvorby a proto také musí tvořit významnou součást územních plánů;
- Pro návrh urbanistické koncepce jsou výchozím podkladem stávající urbanistické hodnoty sídla včetně okolní krajiny a dlouhodobá vize budoucího významu, velikosti a celkového uspořádání území, dále pak koncepce obsažená v PÚR a ZÚR;

- Urbanistická koncepce není soukromý názor, ale dohoda o území, která by měla být vyjádřena ve formě funkčních a prostorových regulativů v územním plánu;
- Urbanistická koncepce musí vycházet z velikosti a významu sídla, z principů udržitelného rozvoje a sledovat hospodárnost navrhovaných změn;
- V urbanistické koncepci a kompozici jsou také obsažena hlediska estetická, jedná se tedy do určité míry o hlediska subjektivní a možná také proto těžko vymahatelná, bylo by proto vhodné zvážit, zda UK nepovažovat za veřejný zájem (!) a vytvořit tak pro ni oporu v zákoně?
- **Zadání územního plánu** by proto mělo obsahovat vyhodnocení stávající koncepce, toho co by nemělo být bez argumentů dále zpochybňováno;
- Zadání by mělo obsahovat vizi o budoucí velikosti, formě a obrazu sídla, jeho významu ve struktuře osídlení a vztahu k okolní krajině;
- Zadání by mělo požadovat upřesnění urbanistické koncepce a kompozice vycházející z nových skutečností, předpokládaných potřeb a mělo by nechávat prostor pro tvůrčí náměty a přístup zpracovatele;
- Zadání ÚP může obsahovat grafické přílohy ale pouze ve formě schémat, bez vazby na pozemky. Pokud zadání obsahuje grafikou přílohu s požadavky na funkční využití dané plochy a zpracovatel ho obdrží po výběrovém řízení, nemůže už s koncepcí nic dělat. V takovém případě je lepší, když je zadání pouze obecné;
- Velkým nedostatkem procesu pořizování územních plánů je možnost zpracování analýzy momentálního stavu území a návrhu územního plánu jiným zpracovatelem;
- Doplňující průzkumy a rozborů včetně jejich vyhodnocení (označení hodnot, rozporů, problémů a nedostatků) musí provést a s obcí dohodnout zpracovatel návrhu. Na výsledky této analýzy musí reagovat návrh Zadání ÚP;
- **Návrh urbanistické koncepce** a kompozice musí být obsažen ve výrokové části ÚP ve formě zásad a v odůvodnění musí být jejich vysvětlení;
- Ve výrokové části by měl text obsahovat jednoznačně a přesně formulované zásady týkající se významu sídla v sídelní struktuře a v sídelním celku – přirozeném spádovém území, dále zásady prostorového utváření sídla, jeho charakteru, vnějšího a vnitřního obrazu, na kterých se podílí urbanistická a krajinářská kompozice, zásad funkční orientace a funkční skladby sídla, místních tradic a jedinečností;
- Ve výrokové části by měl být samostatný výkres urbanistické koncepce a kompozice. Tento výkres je totiž nezbytným podkladem pro posouzení významu navrhovaných změn ÚP a přispívá k pochopení funkčních i prostorových regulativů obsažených v hlavním (koordinačním) výkresu;
- Pro srozumitelnost a jednoznačnost zásad urbanistické koncepce a kompozice jsou potřebné a užitečné definice nejčastěji používaných odborných pojmů – jednotná terminologie;
- Argumenty podporující zásady urbanistické koncepce a grafická schémata patří do odůvodnění;

V rámci jednání workshopu byl Asociaci předán příspěvek v písemné formě, který vypracovala Ing. arch. N. Rozmanová z ÚÚR v Brně. Příspěvek obsahuje nejen kladné stanovisko k textu „Urbanistická koncepce a kompozice v územním plánu“, ale cenné podklady pro upřesnění odborných pojmů a podněty pro celkové upřesnění a doplnění předaného textu.

Zpráva odráží ve výše uvedených bodech názory tlumočené jednotlivými účastníky a není názorem Předsednictva AUÚP ČR ani MMR. I přesto, že některé požadavky (vytvořit pro urbanistickou

konceptu větší oporu ve stavebním zákoně) jsou již v právních předpisech vyřešeny a v jednom případě je jako negativní fakt bráno něco, co není podle předpisů možné (názor - zadání ÚP by mělo obsahovat vyhodnocení stávající koncepce a grafické přílohy ve formě schémat), hodnotí odbor územního plánování MMR workshop i práci Asociace jako velký přínos a podnět pro další činnost odboru.

Výsledky workshopu budou (podle předběžných vyjádření objednatele, tj. MMR) zapracovány do 2. znění doporučeného obsahu Urbanistické koncepce a kompozice v územním plánu, který bude sloužit jako další z podkladů pro zpracování metodického doporučení k této problematice.

V Praze 14.2.2014

přípravná skupina: Jan Mužík, Petr Vávra, Ivan Vorel